

Юшко С.В. Неподаткові надходження місцевих бюджетів та контроль за їх формуванням [Електронний ресурс] / С.В. Юшко // Економіка та суспільство. – 2023. – № 58.

Обґрунтовано роль неподаткових надходжень у формуванні доходів місцевих бюджетів різних рівнів. Зафіксоване скорочення реального обсягу абсолютної величини неподаткових надходжень місцевих бюджетів в динаміці за останній десятирічний період (2013 – 2022 рр.) на фоні одночасного зменшення частки неподаткових надходжень у доходах місцевих бюджетів та у валовому внутрішньому продукті. З'ясовано пропорції розподілу неподаткових надходжень між окремими бюджетами у рамках зведеного бюджету області. Наголошено на ролі контрольних заходів за формуванням неподаткових надходжень бюджетів з боку уповноважених осіб місцевих фінансових органів у контексті забезпечення подальшого зростання зазначених доходів. Уточнено практичні підходи до пошуку та обґрунтування резервів зростання неподаткових надходжень місцевих бюджетів.

Ключові слова: неподаткові надходження, доходи; зведений бюджет, місцеві бюджети; фінансовий контроль.

Розширена анотація (**наступна сторінка**)

Розширена анотація

Стаття присвячена обґрунтуванню ролі неподаткових надходжень у формуванні доходів місцевих бюджетів різних рівнів, з'ясуванню пропорцій розподілу неподаткових надходжень між окремими бюджетами у рамках зведеного бюджету області, визначенню значущості контрольних заходів з боку уповноважених осіб місцевих фінансових органів у виявленні резервів зростання неподаткових надходжень місцевих бюджетів, обґрунтуванню способів забезпечення зростання таких доходів.

Для вирішення поставленої в роботі мети використано такі методи дослідження: аналізу, синтезу, порівняння, групування, табличного відображення результатів та наукового пошуку.

У роботі зафіксоване скорочення реального обсягу абсолютної величини неподаткових надходжень місцевих бюджетів в динаміці за останній десятирічний період (2013 – 2022 рр.) на фоні одночасного зменшення частки неподаткових надходжень у доходах місцевих бюджетів та у валовому внутрішньому продукті. Продемонстровано, що за загальною часткою неподаткових надходжень у сумі доходів місцевих бюджетів по Харківській області на рівні 3,2 – 7,4 % у 2018 – 2022 рр. приховані відмінності, притаманні бюджетам груп та окремим бюджетам. Показано, що найвагомішим (починаючи з 2021 р.) є значення неподаткових надходжень у формуванні районних бюджетів, незначним – бюджетів сільських територіальних громад. Наголошено на переважаючій частці власних надходжень бюджетних установ та плати за надання адміністративних послуг у структурі неподаткових надходжень більшості місцевих бюджетів. Визначене місце інших складових у формуванні неподаткових надходжень місцевих бюджетів. Зазначено, що додаткові доходи усім місцевим бюджетам (окрім бюджетів сільських територіальних громад) забезпечує розміщення коштів на депозитах. Надходження від орендної плати за користування майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності є суттєвими для бюджетів районів та бюджетів міських територіальних громад. Частина

неподаткових надходжень бюджетів територіальних громад формується завдяки накладанню на порушників передбачених адміністративних штрафів, штрафних та інших санкцій.

З'ясовані фактичні пропорції розподілу неподаткових надходжень зведеного бюджету області між групами бюджетів. Показано, що понад 60 % неподаткових надходжень зведеного бюджету області сконцентровані у обласному бюджеті та бюджеті Харківської міської територіальної громади.

Наголошено, що обсяги неподаткових надходжень залежать переважно від зовнішніх, незалежних від місцевих рад чинників. Разом з тим в окремих випадках неподаткові надходження – результат ухвалення відповідного рішення самою радою – укладені договори оренди за користування цілісним майновим комплексом та іншим майном, що перебуває у комунальній власності, затверджена рішенням місцевої ради частина чистого прибутку (доходу) комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного бюджету, укладені депозитні договори з фінансовими установами, придбані цінні папери (за наявності тимчасово вільних коштів) тощо. У зв'язку з цим наголошено на ролі контрольних заходів за формуванням неподаткових надходжень бюджетів з боку уповноважених осіб місцевих фінансових органів у контексті забезпечення подальшого зростання зазначених доходів.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в уточненні практичних підходів до пошуку та обґрунтування резервів зростання неподаткових надходжень місцевих бюджетів.

Практична значимість результатів дослідження полягає у можливості їх використання у роботі місцевих фінансових органів.

Повний текст статті доступний за посиланням: – Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3298/3222>